

Publicerad i Sydsvenskan 4 oktober 2008

Släpp in Danmark i ett samarbete kring ESS

Danmark blev i våras första land att uttrycka sitt stöd för Sveriges ambition att få den europeiska forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS) till Lund. Nu är det viktigt att förhandlingarna om ett gemensamt värdskap mellan Sverige och Danmark också leder till konkreta resultat.

ESS är en mångvetenskaplig anläggning som kan användas inom områden där Öresundsregionen redan idag utmärker sig, såsom biomedicin, energi, miljöteknik och livsmedelsteknik. Idag finns flera exempel på lyckade forsknings- och utvecklingssamarbeten tvärs över sundet, däribland Öresundsuniversitetet och inte minst plattformarna inom ramen för Öresund Science Region. Medicon Valley är också ett tvärregionalt samarbete som satt regionen på forskningens världskarta. Att driva framgångsrika svensk-danska projekt blir allt vanligare i takt med att integrationen ökar.

Det finns dock en rädsla inom den danska universitetsvärlden att stödet för ett svenskt värdskap skulle komma att urholka landets forskningsresurser. Samma farhågor lyftes på ett tidigt stadium fram i den svenska debatten. I Sverige har man från regeringens håll uttryckt att de finansiella åtaganden som en placering i Lund skulle innebära inte kommer att påverka resurstilldelningen till forskningen vid landets universitet och högskolor negativt. Den danska regeringen bör ställa motsvarande garanti till forskare och lärosäten i Danmark.

I dag står valet av lokalisering mellan Lund, Debrecen i östra Ungern och spanska Bilbao. Ett gemensamt värdskap ska inte ses som en satsning enbart på Sverige utan lika mycket på Danmark och Skandinavien som ledande forskningscentrum. Ett exempel är möjligheten att förlägga centralt för bearbetning och hantering av all data, som kommer att krävas vid ESS, till andra sidan sundet. Inledande diskussioner pågår redan med Köpenhamns Universitet, vilket är ett naturligt steg då projektet för nästa generations world wide web, den så kallade Nordic Data Grid Facility, har sin bas i just Danmark.

För näringslivet skulle en placering av världens mest kraftfulla neutronkälla i Öresundsregionen initialt innebära ekonomiska möjligheter, framförallt i termer av direkta investeringar i regionen. På längre sikt skulle det innebära en förstärkning av det befintliga forskarsamhället och en tillgång till

kompetens som idag bara finns på ett fåtal andra platser i världen. Med ökad regional attraktionskraft ökar också inflyttningen av nya verksamheter. De positiva ekonomiska effekter som genereras under de cirka 40 år som anläggningen är i drift kommer att gagna både Sverige och Danmark.

Detta är i stort samma slutsatser som Ministeriet for Videnskab Teknologi og Udvikling drar i sin analys till regeringen. Möjligheterna för ett svensk – danskt samarbete är stora men vi kan inte vänta för länge. Låt Öresundsbron symbolisera hur bra det kan bli när vi grannar satsar gemensamt, men samtidigt påminna oss om den tid som gick förlorad i diskussioner på vägen.

/Stephan Mächler, VD Sydsvenska Industri- och Handelskammaren

Jens Klarskov, VD Dansk Erhverv